

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Základní škola, Hradec Králové - Svobodné Dvory, Spojovací 66

Adresa: Spojovací 66, 503 11 Hradec Králové - Svobodné Dvory

Identifikátor školy: 600088880

Zřizovatel: Město Hradec Králové, Ulrichovo náměstí 810, 502 10 Hradec Králové

Okresní úřad Hradec Králové, referát školství : Milady Horákové 504, PSČ 500 06

Termín konání orientační inspekce: 16. - 18. ledna 2001

Čj.	091 1003/00-1031
Signatura	oi1cu106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Hradec Králové - Svobodné Dvory, Spojovací 66 je příměstská škola, která je od 1. ledna 2001 příspěvkovou organizací. Spádová oblast je tvořena částí Hradce Králové-Svobodné Dvory, Chaloupky, Charbuzice, Stěžírky, od 5. ročníku navštěvují školu i žáci ze spádové neúplné Základní školy Stěžery.

V 1. - 9. ročníku se ve školním roce 2000/2001 vzdělává 211 žáků, škola sdružuje školní družinu s kapacitou 50 žáků a školní jídelnu s kapacitou 200 jídel.

Žáci se vzdělávají podle vzdělávacího programu MŠMT ČR Základní škola čj. 16 847/96-2 a jeho platných doplňků, ve dvou třídách prvního stupně je aplikován program Začít spolu podporovaný organizací Open society fund, který ve škole navazuje na již dříve ověřované Otevřené vyučování, projekt Pedagogické fakulty Hradec Králové. Škola v rámci tohoto projektu spolupracuje s Univerzitou Hradec Králové, ve škole se natáčejí videofilmy využívané při výuce budoucích pedagogů, škola je fakultní školou pro vzdělávání učitelů prvního stupně.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci orientační inspekce byla sledována kvalita výchovně vzdělávací činnosti na prvním stupni v předmětech český jazyk, prvouka, matematika, vlastivěda a na druhém stupni v přírodovědných předmětech (matematika, přírodopis, chemie, fyzika).

První stupeň základní školy

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z poznatků a zjištění sledovaných při výuce, z rozboru písemných projevů žáků a dalších materiálů.

Plánování a příprava výuky

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala schválenému učebnímu plánu, členění učiva do jednotlivých ročníků bylo v souladu s učebními osnovami. Zpracované tematické plány pro všechny předměty a všechny ročníky, jejichž plnění je ve škole závazné pro všechny učitele, jsou zárukou kontinuity výuky mezi jednotlivými ročníky a vylučují obsahovou duplicitu učiva. Učitelky spolupracují při přípravě vyučování, tematické plány pravidelně vyhodnocují a dle potřeby i upravují.

Výukové cíle byly žákům sdělovány či nenásilně vyplynuly z úvodní motivace. Vždy odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu složení třídy.

Příprava učitelek byla pečlivá. Vzorně připravené tabule, množství pomůcek i volba zajímavých, aktivizujících forem práce svědčily o tom, že učitelky tříd prvního stupně se na výuku pravidelně připravují a průběh vyučovacích hodin promýšlejí. Výukové jednotky programu Začít spolu jsou zařazovány vždy jeden týden v měsíci. Žáci pracující v pěti centrech aktivit - český jazyk, čtení, prvouka, matematika a ateliér. mají připraveno zadání nejen na výuku, ale i na dobu přestávek.

Podmínky výuky

Všech pět učitelek vyučujících sledované předměty prvního stupně splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na tomto stupni základní školy, navíc jsou proškoleny v reedukaci a kompenzaci specifických vývojových poruch učení. Dvě učitelky prvního stupně

absolvovaly kurzy jazykové a metodicko didaktické přípravy učitelů pro výuku cizích jazyků ve 4. a 5. ročníku ZŠ dle pokynu MŠMT ČR čj. 22512/96-21 v anglickém a německém jazyce, dvě se zúčastnily vzdělávání k programu Začít spolu (letní školy).

Prostorové podmínky školy jsou stísněné, ale vhodným uspořádáním interiérů jsou funkčně využity. Učebny tříd jsou menší, účelně vybavené většinou polohovatelným školním nábytkem, koberci a policemi. Součástí vybavení dvou tříd je prostor chodby vybavený jako pokojíček s knihovničkou a didaktickými hrami pro práci na stanovištích. Podnětnost a estetická úroveň učeben je vysoká. Při vstupu do třídy je zřejmé, čemu se žáci v daném období učí. Jsou vystaveny didaktické nástěnné tabule, obrazový materiál, kresby a výrobky žáků, vnitřní pravidla třídy pro práci.

Učitelky mají k dispozici elektronické klávesy, hudební rytmické nástroje, radiomagnefony, televizory (video), ve třídách jsou umístěny počítače a někde i zpětné projektory. Veškeré vybavení je účelné a vhodné.

Tělocvična školy je malá, ale vybavená potřebným náradím i náčiním. Škola využívá i prostory místní sokolovny nedaleko školy. Škola postrádá víceúčelové školní hřiště.

Učitelky ve výuce užívaly množství pomůcek usnadňujících zapamatování učiva, mapy i další trojrozměrné pomůcky.

Psychohygienické zásady jsou dodržovány. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, v platném znění. Je dodržována délka vyučovacích hodin i délka přestávek. Všude tam, kde výuka neměla převážně činnostní charakter, byla vhodně zařazována relaxace formou zpěvu, říkanek, pohybových her, protažení či cvičení. Škola zajišťuje pitný režim žáků - školní mléko a ovocné nápoje. O přestávkách je umožněn pohyb žáků, škola je vybavena 2 stoly na stolní tenis, byl upraven školní dvůr pro relaxaci žáků. Do tříd byly zabudovány okenní žaluzie, osvětlení a vytápění učeben subjektivně sledované je dostatečné.

Organizace, formy a metody výuky

Struktura hodin odpovídala vždy věku žáků i výukovým cílům. Užívání rozmanitých vyučovacích metod přispívalo k udržení pozornosti žáků. Žáci se učili společně, ve dvojicích i ve skupinách, řešili problémové úlohy, k osvojení učiva užívali co nejvíce smyslů, učivo procvičovali manipulačními činnostmi, učili se formou různých didaktických her, použity byly i prvky dramatické výchovy. Každé učivo bylo maximálně procvičeno poutavými formami práce.

K udržení pozornosti přispívalo i časté obměňování poloh žáků při práci. Krom výuky v lavicích byli žáci u tabule, seděli na polštářcích, tvořili skupiny v centrech aktivit. Některé vyučovací hodiny byly pojaty jako příběh, do kterého byli nenásilně vtaženi všichni žáci. Výuka probíhala v učebnách, část hodin i v upraveném prostoru na chodbě.

Žáci vhodně používali učebnice, pracovní sešity, nakopírované pracovní listy a texty pro výběr prací na jednotlivých stanovištích. Didaktická technika byla ve sledovaných hodinách využita účelně, převažovaly dvojrozměrné pomůcky a hudební nástroje.

Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění bez ohledu na odlišnosti v jejich schopnostech a v rozdílném pracovním tempu. Žákům byla ponechána možnost individuálního přístupu k plnění úkolů. Vyučovací čas byl vždy využit efektivně, práce byla vhodně diferencována dle schopností a možností žáků co do rozsahu i obtížnosti úkolů, rychlejší žáci měli vždy připravenou práci navíc. Individuální péče je věnována nejen žákům s diagnostikovanými specifickými vývojovými poruchami učení, ale i dalším dětem, u nichž se projevují obtíže v učení, např. jazykové obtíže u žáků jiných národností (Romové, Vietnamci

atp.), či obtíže vyplývající ze snížené inteligence žáků.

Učitelkám se dařilo udržet pozornost žáků v průběhu celého vyučování. Na závěr vyučovacích jednotek bylo učivo shrnuto a poznatky byly systemizovány.

Motivace a hodnocení

Motivace je brána jako důležitý prostředek k udržení pozornosti žáků a získání zájmu o výuku. Učitelky provádějí motivaci vstupní, průběžnou, navazují na dosavadní životní zkušenosti žáků, upozorňují na vzájemné souvislosti promyšleným využíváním mezipředmětových vztahů. Nezastupitelnou úlohu má i průběžné pozitivní hodnocení žáků, které je motivujícím faktorem pro jejich další práci.

Učitelky zapojovaly do kontroly správnosti řešení žáky, hodnocení výkonu bylo vždy objektivní. Za dobře vykonanou práci byli žáci odměňováni potleskem, obrázky, sladkostmi, pochvalou či klasifikací. V případě potřeby byla vyučujícími či spolužáky poskytována vhodnou formou pomoc. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, dokázali přiznat případné chyby.

Interakce a komunikace

Z reakcí žáků je zřejmé, že pravidla jednání jsou jim známa a jsou jimi respektována. Úroveň spolupráce mezi žáky a učitelkami a mezi žáky navzájem je výborná ve všech ročnicích prvního stupně. Žáci jsou cíleně vedeni k pozitivním vztahům a k vzájemné spolupráci. Seznamují se se společenskými pravidly, znají formy společenského styku - dovedou si popřát k narozeninám a svátku, umí poděkovat. Ve třídách ověřujících program Začít spolu byl patrný vliv komunity žáků při stanovení a dodržování pravidel chování. Tyto žákovské kolektivy působily velmi soudržným dojmem. Žáci se učí pracovat v centru aktivit, svoji práci koordinovat a na závěr vyhodnotit. Bez dodržování vnitřních norem a pravidel by práce nebyla možná, protože by se žáci vzájemně při ní rušili.

Během všech sledovaných hodin v 1. až 5. ročníku byla věnována náležitá péče správnému vyjadřování a rozvoji komunikativních schopností žáků. Byly požadovány odpovědi celými větami a korigováno užívání nespisovných výrazů. U žáků vyšších ročníků se již objevovaly drobnější chyby ve vyjadřování.

Ve všech elementárních třídách byla zjevná aktivita žáků, jejich zájem o učení a radost z dosažených výsledků. Ve vyšších třídách prvního stupně pracovní úsilí několika jedinců bylo na nižší úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání v třídách prvního stupně

Všechny sledované oblasti výchovně vzdělávacího procesu jsou hodnoceny jako vynikající, kromě psychohygienických podmínek a interakce a komunikace, které jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání ve třídách prvního stupně hodnocena jako vynikající.

Druhý stupeň základní školy

Přírodovědné předměty a matematika

Inspekce se zaměřila na kontrolu úrovně matematiky, přírodopisu, chemie a fyziky a navštívila hodiny všech učitelů, kteří tyto předměty ve školním roce 2000/2001 vyučují. Týdenní hodinová dotace těchto předmětů je v souladu s obecně postaveným učebním plánem

vzdělávacího programu Základní škola. Tematické plány vyučujících sledovaných předmětů jsou zpracované v návaznosti na platné učební osnovy, jejich obsahová a časová struktura je vhodně sestavená. Do ní jsou zařazeny i čtvrtletní práce z matematiky a laboratorní práce z ostatních předmětů, které jsou rozplánovány i tematicky. Plánování výuky přírodopisu probíhá v souladu s učebnicemi s ekologickým zaměřením, také zde jsou však respektovány platné učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola. Pro dva dispozičně slabší žáky z osmého ročníku je rozpracován učitelkou chemie i redukováný plán jejich vzdělávání. V nabídce volitelných předmětů pro letošní školní rok navazuje na tuto skupinu předmětů pouze volitelná matematika v devátém ročníku. Výuka probíhá ve dvou skupinách, v jedné z nich je zaměřena na přípravu žáků k přijímacím pohovorům na střední školy, ve druhé na důkladnější procvičení a upevnění základního učiva u zbývajících žáků. Bezprostřední příprava všech učitelů na sledované hodiny byla pečlivá a promyšlená z hlediska obsahu, didaktických postupů a s přihlédnutím k zásadě návaznosti učiva a praktického poznávání a aplikací.

Výuku zajišťují čtyři vyučující, z nichž většina má pro výuku daných předmětů odbornou a pedagogickou způsobilost. Pouze učitelka přírodopisu v šestém a sedmém ročníku (celkem 4 hodiny týdně) nemá odbornou způsobilost, čímž dochází k porušení § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol a středních škol, ve znění pozdějších předpisů a v rozporu s § 1 a § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Inspekce sledovala výuku přírodopisu v obou zmiňovaných třídách a konstatuje, že tato skutečnost nemá na kvalitu výuky negativní dopad. Vedení školy podporuje vzájemné hospitace, zcela samozřejmé je vzájemné předávání zkušeností a neustálá spolupráce učitelů těchto předmětů, což výchovně vzdělávací proces zkvalitňuje.

Výuka probíhá v esteticky upravených třídách, většina hodin chemie, fyziky, částečně i přírodopisu je směřována do motivačně upravené učebny sousedící s kabinetem fyziky i chemie. Pomůcky pro všechny sledované předměty jsou ve škole v takovém množství a kvalitě, aby mohly být uplatňovány pedagogické zásady názornosti a vlastního praktického poznávání žáků.

Sociodemografické podmínky mají do jisté míry na výuku vliv, učitelé tuto skutečnost akceptují v rámci vlastní přípravy na hodiny i v průběhu výuky (částečná vnitřní diferenciací žáků, alternativní plány ap.). Využívány jsou vhodné učebnice a sbírky se schvalovací doložkou MŠMT, někdy i další pracovní materiály nakopírované pro všechny žáky. Didaktická technika je ve škole k dispozici, ve výuce nebyla využívána. Zařazení předmětů do rozvrhu je realizováno v rámci možností v souladu s psychohygienickými zásadami školního vyučování.

Žáci byli v úvodu seznamováni s cílem, často i s podrobnějším obsahem vyučovací jednotky. Velmi důsledně byla všemi učiteli uplatňována zásada návaznosti učiva, která byla realizována často úvodním opakováním za aktivní účasti žáků. Výuka měla většinou frontální charakter, vhodně však bylo několikrát zařazeno skupinové i párové vyučování, které výuku oživilo a zefektivnilo. Učitelé velmi vhodně uplatňovali mezipředmětové vztahy, čímž podporovali u žáků komplexnější pohled na získané vědomosti v přírodovědných předmětech. Dostatečný časový prostor byl věnován samostatné práci žáků, ať již v rámci procvičování a upevňování učiva, či vyhledávání a zpracovávání informací z různých zdrojů (učebnice, pracovní materiály). Často využívanou metodou práce pedagogů byl řízený rozhovor, ve kterém žáci hledali řešení na problémové otázky. V této souvislosti docházelo k rozvoji logického myšlení a poznávacích schopností žáků. Výrazným pozitivem výuky byla její názornost a zdůrazňování praktického využití získaných poznatků. Učitelé dávali všem žákům možnost vyjádřit se k danému problému, jejich názory vhodným způsobem korigovali a v rámci diskuse posunovali až ke správné odpovědi. Závěr většiny hodin byl věnován shrnutí učiva, zdůraznění základních

poznatků a zadání a vysvětlení domácích úkolů.

Individuální zkoušení probíhalo v omezené míře, po něm však vždy následovalo zhodnocení znalostí žáka a zdůvodnění klasifikace. Počet známek u všech učitelů v době inspekce byl dostačující jako podklad pro objektivní pololetní klasifikaci žáků. Důsledná je učiteli prováděná kontrola sešitů, hodnoceny jsou protokoly z realizovaných laboratorních prací. Jejich četnost, podobně jako u čtvrtletních prací z matematiky, je v souladu s učebními osnovami jednotlivých předmětů. Pravidelná kontrola domácích úkolů vede žáky k zodpovědnosti za plnění svých povinností. Motivačními prvky zařazovanými do většiny hodin byly pochvala, povzbuzení, různé soutěže i zdůrazňování praktického využití probraného učiva. Důležitým momentem z hlediska motivace bylo umožnění pocitu úspěchu i prospěchově slabším žákům. Motivací žáků pro získání vztahu k danému předmětu je i podpora učitelů v účasti na různých soutěžích (matematická a fyzikální olympiáda, Klokán, Pythagoriáda, korespondenční seminář z matematiky, poznávání rostlin a živočichů ap.). Učitelé upozorňovali v rámci zpětné vazby na chyby často se opakující, nepřesnosti a chybné matematické postupy. Věnovali se žákům individuálně, někdy je vyzývali k sebehodnocení i vzájemnému hodnocení. Pouze ojediněle však bylo provedeno závěrečné zhodnocení aktivity a práce žáků z hlediska průběhu celé hodiny.

Ve všech hodinách byly patrné rezervy v oblasti rozvoje komunikativních dovedností žáků. Učitelé většinou akceptovali jejich neúplné či jednoslovné odpovědi na kladené otázky, v rámci diskuse pak nepřesné či nevýstižné formulace. Většina hodin byla charakterizována pozitivním vztahem žáků k výuce a respektováním učitelů jako autorit. Dostatečný časový prostor byl vyhrazen na prezentaci vlastních názorů žáků, na společné objevování nových poznatků i na ukázky alternativních řešení. Hodiny měly pracovní charakter, vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky i žáky navzájem byly vždy bezproblémové. Požadavky kladené na žáky v rámci vzdělávacího procesu byly vždy v souladu s jejich schopnostmi a individualitou.

Úroveň výuky přírodovědných předmětů a matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání školy ve sledovaných předmětech

Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako vynikající, zbývající sledované jevy mají velmi dobrou úroveň.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním a druhém stupni velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry byly zpracovány pro školní rok 1999/2000 a léta následující v materiálu Koncepce školy, která byla opětovně projednána a schválena pedagogickou radou dne 1. září 2000. Stanovují základní cíl a prostředky vedoucí k jeho dosažení. Zaměřují se na vzdělávací program, klima školy, organizaci školy, talentované a integrované žáky, mimotřídní a zájmovou činnost, školu a veřejnost, trendy.

Na materiál Koncepce školy navazuje Plán práce školy pro rok 2000/200, který vychází z analýzy podmínek školy a stanovuje cíle školy především v oblastech výchovně vzdělávacího procesu, personální politiky a materiálně technického zázemí školy. Je uceleným materiálem,

který zahrnuje i prognózu a klíčové oblasti práce školy.

Součástí tohoto ročního plánu je i Plán hospitační činnosti ve školním roce 2000/2001, který stanovuje sledované oblasti se zaměřením na činnosti pedagoga (plánování a příprava na vyučování, realizace vyučovací jednotky, řízení vyučovací jednotky, klima třídy, kázeň a hodnocení prospěchu žáků). Dalšími přílohami jsou Plán výchovné poradkyně, Program protidrogové prevence a Přehled plánovaných akcí ve školním roce 2000/2001.

Při sestavování ročního plánu práce se zapojují pedagogové svými náměty a připomínkami.

Do systému plánování patří i krátkodobé týdenní plány, které obsahují termíny dalšího vzdělávání pracovníků školy a jednotlivých akcí. Je zde uvedeno personální zajištění a další upřesňující pokyny.

Učební plán školy pro školní rok 2000/2001 je v souladu s obecným učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola, který schválilo MŠMT pod čj. 16 847/96-2.

Vhodná nabídka volitelných a nepovinných předmětů zařazená do učebního plánu školy je ovlivněna průzkumem zájmu rodičů a žáků realizovaným vždy koncem školního roku, nabídka koresponduje s možnostmi malé školy, trendy a prioritami školy.

Tematické plány mají vysokou úroveň, jsou zpracovány po měsících jednotně pro jednotlivé ročníky a předměty, jejich obsahová náplň koresponduje s platnými učebními osnovami.

Předložené individuální vzdělávací plány 16 integrovaných a 4 dalších žáků mají pečlivě rozpracovanou nápravnou péči včetně uvedení navrhovaných alternativních pomůcek a textů i způsobu klasifikace.

Vedení školy vypracovává i stručné plány na některé akce, např. školy v přírodě, lyžařské výcvikové zájezdy ap.

Rodičovská veřejnost je seznamována se záměry školy prostřednictvím Klubu rodičů a přátel školy. Rada školy nebyla ustanovena. Spolupráce se zřizovatelem a orgány státní správy jsou oboustranně vstřícné, záměry školy jsou akceptovány a podporovány.

Plánování tvoří ucelený fungující systém, tato oblast je hodnocena jako vynikající.

Organizování

Základní škola, Hradec Králové - Svobodné Dvory je samostatný právní subjekt, který je zřízen jako příspěvková organizace.

Ve škole pracuje ředitelka a její zástupkyně, která je ustanovena statutárním zástupcem. Škola zaměstnává 14 učitelů včetně vedení školy (13 přepočtených pracovníků), dvě vychovatelky školní družiny (1,5 přepočtené pracovnice), 4 provozní pracovníky (3 přepočtené úvazky) a 4 pracovnice školní jídelny.

Organizační struktura školy je stanovena v samostatném organizačním schématu vydaném ředitelkou školy dne 31. srpna 1999. Obsahuje organizační schéma, které rozpracovává systém řízení organizace. Materiál je přehledný a funkční. Součástí materiálu jsou kompetence jednotlivých pracovníků školy, které jsou podepsané a datované.

Pracovní náplně pracovníků jsou založeny v osobních spisech, jsou v souladu s dosud platným Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaným MŠMT, čj. 16 969/96-42.

Byly kontrolovány některé vnitřní materiály školy, které po stránce obsahové i formální měly vysokou úroveň. Organizace provozu školy odpovídá obecně závazným právním předpisům se zohledněním místní situace.

Namátkově byla kontrolována povinná dokumentace školy:

- Změna zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení vydaná Školským úřadem Hradec Králové, čj. 1409/12-2000 s platností od 1. ledna 2001 (včetně podkladové dokumentace k rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení),
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků ve školním roce 2000/2001,
- rozvrh hodin ve školním roce 2000/2001,
- záznamy z pedagogických rad ve školních letech 1999/2000 a 2000/2001,
- osobní dokumentace žáků ve školním roce 2000/2001,
- Vnitřní řád školy schválený pedagogickou radou dne 1. září 2000,
- kniha úrazů ve školním roce 2000/2001,
- část personální dokumentace pracovníků ve školním roce 2000/2001,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000.

Dokumentace (pokud je určeno) je vedena na předepsaných tiskopisech, funkčně, v souladu platnými právními normami a doporučeními MŠMT.

Školní řád je sestaven demokratickým způsobem v souladu se zákonnými předpisy a doporučeními MŠMT, jsou v něm zahrnuta práva zúčastněných, formulace k prevenci závadových forem chování a prevenci proti škodlivým vlivům kouření, drog a psychotropních látek.

Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada. Zápisy z jednání jsou řádně vedeny, obsahují kontrolu plnění úkolů, projednávány program i úkoly schválené a uložené včetně zodpovědnosti a termínů plnění. Vedení školy pravidelně seznamuje pracovníky se zákonnými normami a předpisy, na které ředitelka školy reaguje přijatými opatřeními. Na poradách se vyhodnocuje mimo předepsaných náležitostí plnění plánu práce, zjištění a závěry z kontrolní činnosti vedení, pravidelně jsou zaměstnanci informováni o provozu školy.

Důležitým článkem demokratického řízení školy je přenesení pravomocí na předmětové komise a metodická sdružení (celkem jich ve škole pracuje 5), která se podílejí nejen na organizování akcí, ale i na výměně zkušeností a návrzích ke zlepšení práce.

Relevantní informace získávají pedagogičtí pracovníci prostřednictvím týdenních plánů ve sborovně školy. Aktuální informace jsou přenášeny ústně ihned.

Informace o činnosti školy a o vzdělávacích výsledcích žáků jsou předávány rodičům ihned dle potřeby ústně či písemně, dále na třídních schůzkách a informačních dnech či dnech otevřených dveří. Zápisy, klasifikace a hodnocení práce žáků v žákovských knížkách mají potřebnou četnost, navíc je práce žáků v prvním a třetím čtvrtletí slovně hodnocena a přehledy jsou vylepovány do žákovských knížek.

Ochrana osobních dat žáků i zaměstnanců je řádně zabezpečena.

Na veřejnosti se škola prezentuje při besídkách a kulturních akcích, podílí se na životě v obci. Rodiče mají možnost kdykoliv po domluvě navštívit školu. V letošním školním roce největší akcí školy byla oslava 650. výročí založení Svobodných Dvorů.

Vnitřní i vnější informační systém školy je funkční a respektuje místní zvyklosti.

Organizační systém školy je propracovaný, sleduje všechny předepsané náležitosti, je hodnocen jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Systém vedení a motivování lidí úzce souvisí s malým počtem všech zaměstnanců školy, ale i s faktem, že ve škole je již řadu let stabilizovaný kolektiv pedagogů. Vedení školy, tj. ředitelka školy a její zástupkyně, jsou spolu ve stálém pracovním kontaktu a aktuálně řeší problémy týkající se chodu školy. Kolektiv učitelů se schází s vedením školy pravidelně každý týden na společných schůzkách, kde dochází k oboustrannému toku všech důležitých informací. Při vedení pracovníků je v rámci diskuse o vylepšování výchovně vzdělávacího procesu ředitelkou školy zdůrazňována osobnost žáka a jeho individualita. Podrobná analýza práce školy v uplynulém týdnu i aktualizace týdenního plánu na těchto schůzkách probíhá v demokratickém duchu, ze strany vedení jsou akceptovány návrhy, připomínky a náměty vedoucí k dalšímu vylepšení výchovně vzdělávacího procesu. Tak dochází v kolektivu nejen k vysoké míře informovanosti, ale i k pocitu spoluzodpovědnosti za chod školy. Velký význam má v oblasti vedení pracovníků osobní kontakt, který zajišťuje okamžité řešení aktuálních problémů týkajících se výuky či odstranění negativních zjištění kontrol.

Na pravidelně konaných pedagogických radách jsou stanovovány vždy postupné cíle celého kolektivu, které navazují na plánování i realizovanou kontrolu v uplynulém období. Zástupkyně ředitelky zpracovala podrobný materiál týkající se jednotlivých jevů výchovně vzdělávací práce posuzovaných v rámci hospitací, kterým by se pedagogové měli řídit. Na jedné z pedagogických rad byly závěry z hospitační činnosti zobecněny a pedagogům sděleny. Vedení školy podporuje vzájemné hospitace učitelů, předávání poznatků získaných pedagogy na odborných seminářích je v kolektivu samozřejmostí. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání učitelů, které se ve školním roce 2000/2001 týkalo obecných problémů výuky (např. strategie vyšetřování šikany), ale i její odborné úrovně. V posledních letech došlo v pedagogickém sboru k minimálním personálním změnám, panují v něm velmi dobré pracovní i mezilidské vztahy.

Vysoké procento odborné a pedagogické způsobilosti učitelů školy je někdy zajištěno jejich částečnými pedagogickými úvazky (studenti, důchodci). Odpovídající vzdělání si v současné době doplňuje jeden učitel - student 5. ročníku pedagogické fakulty. Začínajícím učitelům je věnována patřičná pozornost nejen ze strany uvádějícího učitele, ale prakticky celého kolektivu. Ve škole je využívána i další specializace učitelů (aerobic - nepovinný předmět, keramická výroba - zařazena jako jedno z témat do předmětu pracovní činnosti, popř. keramický kurz).

Ředitelka školy má zpracovaná kritéria pro hodnocení pracovníků podepsaná všemi pedagogy, vzhledem ke stabilizaci pedagogického kádru a vyrovnanosti pracovních výkonů souvisí výše osobního ohodnocení a odměn spíše s výší přidělených finančních prostředků než se změnou pracovního nasazení jednotlivých učitelů. Sebehodnotící charakter má i pečlivě zpracovaná Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000.

Oblast vedení a motivování lidí má vynikající charakter.

Kontrolní mechanismy

Materiál systemizující kontrolní činnost z hlediska kontrolovaných oblastí a četnosti kontrol není v písemné podobě zpracován. V náplních práce ředitelky školy i její zástupkyně je však uvedena povinnost vykonávat kontrolní činnost, která pokrývá všechny oblasti práce školy. Jedná se především o kontrolu výchovně vzdělávací práce učitelů, kterou vykonávají obě dvě, dále kontrolu pedagogické dokumentace a pedagogických dozorů pro zajištění pořádku a bezpečnosti žáků o přestávkách na chodbách a ve školní jídelně (zástupkyně ředitelky), kontrolu činnosti nepedagogických pracovníků a metodických orgánů, ekonomiky a provozu

školy (ředitelka školy). Chod školní družiny organizačně zajišťuje a kontroluje vedoucí vychovatelka, její práci sleduje ředitelka školy.

Většina kontrol není podložena písemnými výstupy z nich. Výsledky kontrol jsou sdělovány okamžitě konkrétním pracovníkům, kterých se kontrola týkala, v případě negativních zjištění jsou nedostatky ihned odstraňovány. Závěry všech kontrol jsou důsledně projednávány jedenkrát týdně na pravidelných setkáních pedagogického sboru s vedením, obecnější závěry pak na pedagogických radách (poznatky vedení školy z hospitační činnosti).

Prioritou kontrolní činnosti je stanovení sledování úrovně výchovně vzdělávacího procesu. Hospitační činnost je realizována pravidelně, většinou se sledovaných hodin zúčastňují obě členky vedení, které v rámci pohospitačního pohovoru s pedagogy o hodině diskutují a podporují tak u nich sebekritické zamyšlení nad svou prací. Inspekce se zúčastnila několika těchto pohovorů, které měly motivační charakter a byly fundované z hlediska didaktiky i odbornosti výuky.

Četnost hospitací v letošním školním roce je dostačující, neboť vedení školy sledovalo výchovně vzdělávací práci každého z vyučujících minimálně v jedné vyučovací hodině. Vyšší četnost hospitací je u začínajících učitelů a těch, kteří jsou ve škole noví. Předložené hospitační záznamy obsahovaly pozitiva, negativa a doporučení pro další zkvalitnění práce pedagogů.

Třídní knihy jsou kontrolovány jedenkrát týdně, třídní výkazy minimálně dvakrát ročně, písemné sdělení o zjištěných nedostatcích vkládá zástupkyně ředitelky do kontrolované dokumentace. Jedenkrát až dvakrát ročně ředitelka školy v rámci kontroly žákovských knížek (vybírá vzorek z jednotlivých tříd) sleduje četnost známek, frekvenci udělování výchovných opatření a kontrolu ze strany rodičů.

Třídní učitelé provádějí kromě kontroly prospěchu, chování a absence žáků ve své třídě i diagnostická pozorování žáků, pro která mají vytvořeny speciální formuláře. Podrobné hodnocení prospěchu všech žáků školy i jejich chování probíhá na pravidelných schůzích pedagogické rady.

Sestavení tematických plánů v souladu s platnými učebními osnovami pro jednotlivé předměty je kontrolováno ředitelkou i zástupkyní, předměty mají rozdělené přibližně dle své odbornosti. Za plnění tematických plánů zodpovídají učitelé, kteří mají za povinnost o případných zpožděních a změnách informovat vedení školy. Průběžná kontrola plnění učebních osnov je realizována v rámci hospitací.

K hodnocení znalostí žáků jsou pravidelně využívány celorepublikové testy Kalibro v 5. a 7. ročníku, dále testy získané z dalších zdrojů (odborné časopisy), někdy dochází i k výměně znalostních testů s jinou základní školou. Učitelky prvního stupně vypracovávají srovnávací prověrky i pro žáky spádové málotřídní školy ve Stěžerách. Sledována je také úspěšnost žáků deváté třídy při přijímacím řízení na střední školy.

Ve školním roce 2000/2001 neproběhla ve škole kontrola ze strany jiných institucí či orgánů.

Kontrolní činnost ve škole v součinnosti s jejím využíváním pro zkvalitnění práce školy je na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je systematické a funkční. Kvalita řízení je hodnocena jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina Města Hradec Králové, zastoupené primátorem Města Hradec Králové, která zřizuje Základní školu, Hradec Králové - Svobodné Dvory jako příspěvkovou organizaci ze dne 29. prosince 2000,
- Jmenovací dekret - dodatek č. 2 ředitelky školy na základě změny právní formy školy, čj. 110/4-2000 ze dne 22. prosince 2000,
- Změna zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení vydaná Školským úřadem Hradec Králové, čj. 1409/12-2000 s platností od 1. ledna 2001 (včetně podkladová dokumentace k rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení),
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků ve školním roce 2000/2001,
- rozvrh hodin ve školním roce 2000/2001,
- záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2000/2001,
- osobní dokumentace žáků ve školním roce 2000/2001,
- Vnitřní řád školy schválený pedagogickou radou dne 1. září 2000,
- kniha úrazů ve školním roce 2000/2001,
- plán hospitační činnosti ze dne 1. září 2000 - hlediska, která budou ovlivňovat výsledek hospitační činnosti.
- formuláře pro diagnostické pozorování žáků,
- hospitační záznamy ředitelky školy a její zástupkyně ve školním roce 2000/2001,
- pracovní náplně ředitelky školy, zástupkyně ředitelky školy, třídního učitele, vedoucí vychovatelky školní družiny, hospodářky,
- protokoly z laboratorních prací z fyziky, přírodopisu a chemie ve školním roce 2000/2001,
- čtvrtletní práce z matematiky ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z pedagogických rad ve školním roce 1999/2000 a 2000/2001,
- tematické plány učitelů sledovaných předmětů pro školní rok 2000/2001,
- sešity žáků ve sledovaných předmětech ve školním roce 2000/2001 - náhodný výběr,
- žákovské knížky ve školním roce 2000/2001 - náhodný výběr,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000,
- personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů ve školním roce 2000/2001,
- doklady o dalším vzdělávání učitelů ve školním roce 2000/2001,
- Kriteria pro osobní ohodnocení pracovníků ve školním roce 2000/2001.

ZÁVĚR

Základní škola, Hradec Králové- Svobodné Dvory, Spojovací 66 poskytuje základní vzdělání.

Od poslední kontroly ČŠI v roce 1996 došlo ke zlepšení materiálních podmínek školy, řízení školy i nadále zůstává vysoce kvalitní.

Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně ve prospěch žáků školy. Škola využívá ke zlepšení svých materiálních podmínek a na vzdělávání pedagogů i finanční prostředky z grantů, do kterých se zapojuje.

Kvalita vzdělávání žáků prvního stupně ve sledovaných předmětech byla hodnocena jako vynikající, kvalita vzdělávání žáků druhého stupně v přírodovědných předmětech byla hodnocena jako velmi dobrá. Celková úroveň vzdělávání posouzená z hlediska sledovaných předmětů či skupin je hodnocena jako velmi dobrá.

Řízení školy vykazuje znaky demokratičnosti, všechny oblasti řízení jsou vyvážené, je jim věnována patřičná pozornost, kvalita řízení je hodnocena jako vynikající.

Celkově je úroveň školy posouzena jako vynikající.

Pozitiva:

- příznivá školní atmosféra, vysoká estetická úroveň interiérů školy,
- vynikající úroveň výuky na prvním stupni základní školy, při které jsou využívány aktivizující formy práce,
- všestranné výchovné působení školy kultivující žáky,
- příkladná práce metodických sdružení a předmětových komisí,
- propracovaný ucelený systém plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků,
- jednotně kvalitně zpracované tematické plány pro všechny předměty,
- důraz na praktické poznávání žáků v oblasti přírodovědných předmětů,
- výrazná péče pedagogů věnovaná dispozičně slabším žákům (alternativní tematické plány, individuální přístup pedagogů v hodinách, individuální pomoc žákům v době mimo vyučování ap.),
- velmi dobré interpersonální vztahy a vzájemná spolupráce celého pedagogického sboru v rámci zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu,
- výrazné uplatňování mezipředmětových vztahů a důsledné seznamování žáků s praktickým využitím nabytých znalostí, vysoká míra názornosti a praktického poznávání žáků při výuce,
- vymezení značného časového prostoru ve výuce pro prezentaci názorů všech žáků a diskusi s nimi,
- rozvoj logického úsudku a poznávacích schopností žáků v rámci výuky,
- rozvoj osobnosti žáků z hlediska samostatnosti a zodpovědnosti k vlastnímu vzdělávání,

Negativa:

- absence školního víceúčelového hřiště.
- absence odborné způsobilosti vyučující předmětu přírodopis v 6. a 7. ročníku.

Doporučení:

- zaměřit pozornost pedagogů na rozvoj komunikativních dovedností žáků druhého stupně,
- zefektivnit výuku častějším využíváním didaktické techniky,
- závěrečné fáze hodin věnovat zhodnocení všech žáků z hlediska jejich samostatné práce i aktivního zapojení v konkrétní hodině, popř. z hlediska jejich dlouhodobějšího vývoje,
- sestavit plán kontrolní činnosti, který by konkretizoval oblasti kontroly, její rozsah, četnost a jmenovitou zodpovědnost za její realizaci,
- usilovat ve spolupráci se zřizovatelem o vykoupení pozemku u školy a vybudování hřiště.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Květoslava Dřevíková	Mgr. Květoslava Dřevíková v. r.
Členka týmu	Mgr. Jana Kocábová	Mgr. Jana Kocábová v. r.

V Hradci Králové dne 5. února 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. února 2001.

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Jaroslava Kačerová	Mgr. Jaroslava Kačerová v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Okresní úřad, referát školství	2001-02-19	091 150/01-1031
Zřizovatel	2001-02-19	091 151/01-1031

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly zaslány.